

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65

Ondřejov

tel. 776 602 709, info@astro.cz

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 341 ze 21. 8. 2026

Částečné zatmění Měsíce 28. 8. 2026

V pátek 28. srpna se nám v případě bezoblačného počasí a dobrého výhledu k jihozápadnímu obzoru naskytne zajímavý pohled na částečné zatmění Měsíce. Počátek samotného zatmění bude ve 4 hodiny 33 minut a uvidíme jej očima i bez dalekohledu z celého území ČR. Zatmění Měsíce bude výrazné a z našeho území jej budeme moci pozorovat na ranní obloze nízko nad jihozápadním obzorem před východem Slunce.

Průběh úkazu

Částečné zatmění začíná ve 4:33 SELČ, kdy Měsíc vstoupí do úplného zemského stínu. Ten se okem bude jevit černý, ale na fotografii s delším expozičním časem bychom zjistili, že jeho střed je červený a okraj šedomodrý až šedý. Je to dáno lomem světla Slunce v zemské atmosféře. Světlo se láme jak ve vyšších vrstvách s ozónem, což je zdrojem namodralého okraje stínu, tak v hustších, kterými již projde jen červené světlo a ostatní barvy jsou rozptýleny.

V té době měsíční kotouč nalezneme zhruba 14° nad jihozápadním obzorem v souhvězdí Vodnáře. Jak bude svítat, bude zároveň Měsíc klesat k obzoru a nořit se stále hlouběji do zemského stínu. V době, kdy klesne k obzoru, již bude světlá obloha a barvy zemského stínu poblednou v jejím jasu. Stále však bude pozorovatelný atypický úzký srpek nezastíněného Měsíce. Vše končí v 6 hodin 17 minut (pro Prahu, jinde se čas liší v minutách) západem extrémně úzkého Měsíce, což je jen 4 minuty po maximální fázi částečného zatmění.

Při maximálním zatmění zakryje stín Země 93 % průměru Měsíce. V době maxima bude již Měsíc pomalu zapadat.

Nejlépe bude úkaz pozorovatelný na jihozápadě Česka, kde bude možné spatřit maximální fázi za jasného rozbřesku ještě nad obzorem.

Částečně zatmělý Měsíc 7. září 2025 (zdroj: Simona Beerová)

Časový průběh zatmění

Začátek polostínové fáze	3 hod 23 min 55 s SELČ – v této fázi nepozorovatelné, ani fotograficky
Začátek částečného zatmění	4 hod 33 min 48 s SELČ
Maximální fáze zatmění	6 hod 12 min 49 s SELČ – zakryto 92,9 %
Západ Měsíce Praha	6 hod 17 min SELČ
Konec částečného zatmění	7 hod 51 min 55 s SELČ – v ČR pod obzorem

Jak vzniká zatmění Měsíce

Zatmění Měsíce vzniká při průchodu našeho kosmického souseda zemským stínem. Teoreticky by k úkazu mělo dojít pokaždé, kdy je Měsíc v úplňku a nachází se v tu dobu přesně na opačné straně oblohy než Slunce. Do roka však nastanou maximálně čtyři měsíční zatmění (počítáme-li i nevýrazná polostínová zatmění). Je to způsobeno tím, že dráha Měsíce je vůči rovině zemské dráhy skloněna o přibližně 5° a zemský stín na obloze pokrývá ve vzdálenosti Měsíce kruhovou plochu o úhlovém průměru jen $1,5^\circ$. Měsíc proto zemský stín častěji mine a k žádnému zatmění nedojde.

Jak úkaz pozorovat

Úkaz je za dobrého počasí dobře viditelný i pouhým okem. Stačí jasná obloha nad jihozápadním obzorem. Ještě lepší zážitek však poskytne alespoň malý dalekohled,

například triedr. Ten nám pomůže i proto, že úkaz bude probíhat velmi nízko nad obzorem. Proto je také potřeba k pozorování vybrat místo s nerušeným výhledem k jihozápadnímu obzoru a nejlépe na vysokém kopci.

Na úplné zatmění Měsíce si budeme muset počkat až do roku 2028. Tehdy nastane úkaz přímo na Silvestra, tedy 31. prosince, jen několik hodin před oslavami konce kalendářního roku.

Pozvánky na hvězdárny

Hvězdárna Ondřejov – Astronomický ústav AV ČR

Zveme vás na pozorování částečného zatmění Měsíce z Radarové louky ondřejovské hvězdárny (kde je dobrý výhled k obzoru). Začínáme ve 4:15 a končíme se západem Měsíce v 6:17 (SELČ). Vstup zdarma, pouze za jasného počasí.

Planetárium Ostrava

Planetárium Ostrava připravuje živý přenos částečného zatmění Měsíce s komentářem. Průběh zatmění sledujte online zde: www.youtube.com/@OstravskePlanetarium

iQLANDIA a hvězdárna Turnov

Planetárium v libereckém science centru iQLANDIA ve spolupráci s hvězdárnou Turnov se pro vás pokusí realizovat živé vysílání od dalekohledů. Sledujte zde: www.youtube.com/watch?v=PO2WZyZo0LA

Hvězdárna Most

Místo konání akce: Hradní 2, Most 9, Česko

Termín konání akce: 28.08.2026 od 4:20 do 6:20

Hvězdárna Most zve návštěvníky na hrad Hněvín k pozorování částečného zatmění Měsíce. Přijďte strávit brzké páteční ráno, užít si svítání, ale hlavně společně pozorovat částečné zatmění Měsíce. Na akci je třeba se přihlásit alespoň den předem, protože areál Hněvína je v dobu pozorování pro veřejnost uzavřený. Vstupné 20 Kč na osobu.

Akce se koná pouze za jasného, bezoblačného počasí.

Mgr. Simona Beerová

tisková tajemnice České astronomické společnosti

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23. 10. 2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese www.astro.cz/sluzby.html. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obračejte na tiskovou tajemnici ČAS Mgr. Simonu Beerovou na adrese: Planetárium Ostrava, K Planetáriu 502, 725 26 Ostrava. Tel.: 776 602 709, e-mail: simona.beerova@vsb.cz.